

sipri

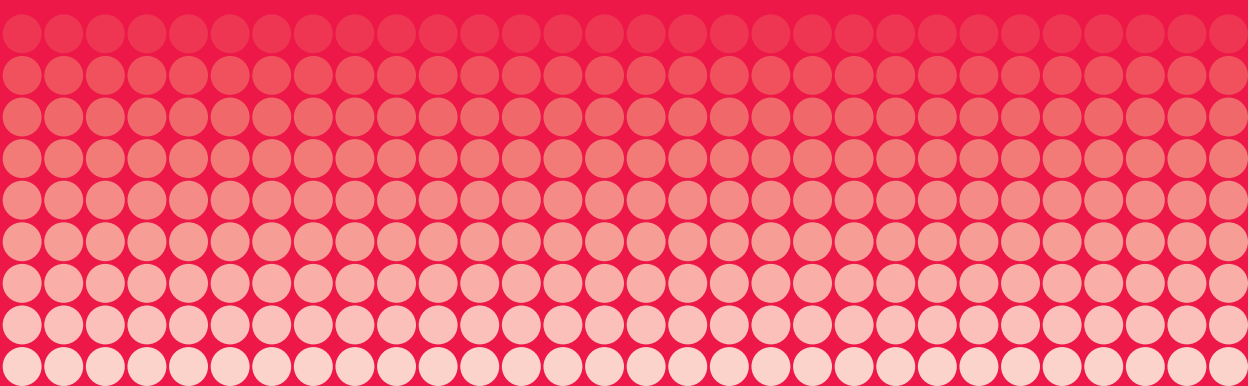

FundiPau

SIPRI YEARBOOK 2013

**Armaments,
Disarmament and
International
Security**

Resum en català

INSTITUT INTERNACIONAL D'ESTOCOLM PER A LA RECERCA DE LA PAU

L'Institut Internacional d'Estocolm per a la Recerca de la Pau (SIPRI) és un institut internacional independent que es dedica a la recerca sobre el conflicte, els armaments, el control de les armes i el desarmament. Fundat el 1966, el SIPRI proporciona dades, anàlisis i recomanacions, basades en fonts públiques, a autoritats, investigadors, mitjans de comunicació i el públic interessat.

L'ANUARI DEL SIPRI

El *SIPRI Yearbook 2013* presenta un recull d'informacions originals en àmbits com ara la despesa militar mundial, les transferències internacionals d'armes, la producció d'armes, les forces nuclears, els conflictes armats i les operacions de pau multilaterals, juntament amb les anàlisis més actuals d'aspectes importants del control d'armes, la pau i la seguretat internacional. L'anyari, que es va publicar per primera vegada el 1969, està escrit per investigadors del SIPRI i experts externs convidats.

Aquest quadern resumeix el contingut del *SIPRI Yearbook 2013* i aporta alguns exemples de les dades i les anàlisis que conté.

www.sipriyearbook.org

ÍNDEX

Introducció	1
Part I. Seguretat i conflictes, 2012	
1. Conflictes armats	2
2. Operacions de pau i gestió dels conflictes	4
Part II. Despesa militar i armaments, 2012	
3. Despesa militar	6
4. Fabricació d'armes i la indústria de serveis militars	8
5. Transferències internacionals d'armes	10
6. Potències nuclears mundials	12
Part III. No-prolifерació, control d'armes i desarmament, 2012	
7. Control d'armes nuclears i no-prolifерació	14
8. Reducció de les amenaces contra la seguretat que representen els materials químics i biològics	16
9. Control d'armes convencionals i mesures militars de foment de la confiança	18
10. El control del comerç d'armes i del material de doble ús	20
Annexos	22

INTRODUCCIÓ. LA PERSPECTIVA D'UN ECONOMISTA SOBRE LA SEGURETAT, EL CONFLICTE I LA RECERCA PER LA PAU

TILMAN BRÜCK

La utilització de la força física és, malauradament, un dels elements clau en el repertori del comportament humà. Atesa la persistència i la importància de l'ús deliberat de la força, o la violència, en les interaccions humanes, el comportament col·lectiu i les accions dels estats, és sorprenent que encara es tingui un coneixement tan limitat d'aquest tema.

Això explica que moltes de les polítiques que s'ocupen de la violència col·lectiva potencial o real continuïn sent deficientes. Per exemple, cap ni un dels objectius de desenvolupament del mil·lenni, una iniciativa que ha donat forma al discurs sobre l'ajuda al desenvolupament des de l'any 2000, no es refereix a la pau ni a la seguretat. Aquest silenci en matèria de seguretat, conflicte i pau ja fa temps que s'hauria d'haver esmenat.

L'objectiu de l'anuari del SIPRI és omplir els buits de coneixement que existeixen: proporciona informació sobre els conflictes, la pau i la seguretat i s'esforça per millorar-ne la interpretació, a fi de possibilitar millors polítiques per aconseguir un món més pacífic, segur i equitatiu. Les ciències socials han identificat almenys quatre camps destacats que mostren buits de coneixement pel que fa a l'ús estratègic de la força per part de grups en zones amb institucions estatals debilitades, especialment en estats no democràtics. Aquests quatre camps són els següents:

- les causes de la inseguretat, els conflictes i la fragilitat;
- les tendències de la seguretat, els conflictes i la pau;
- les conseqüències del conflicte violent i la inseguretat, i

- les intervencions i institucions que han de garantir la pau i la seguretat.

En conjunt, aquests buits es deuen a l'absència d'un sistema complet de dades sobre seguretat que agrupi les diferents visions de la recerca de la pau, possiblement el buit de coneixement més fonamental i sistemàtic que s'ha presentat fins ara.

Aquesta manca de coneixement complica molt la consolidació de la pau i la prevenció dels conflictes. Fa que les intervencions en els conflictes adoptin un caire molt més ideològic, que no es basin en interessos comuns reals i, en última instància, que obtinguin resultats menys satisfactoris, de manera que s'acaba desembocant en profecies autocomplertes o 'narracions' del fracàs de les intervencions que suposadament demostren les limitacions d'aquestes accions.

Si tants i tants altres aspectes en la vida d'una persona o en la societat es poden quantificar, bé s'hauria de poder desenvolupar un sistema per mesurar la pau i la seguretat, tant individualment com col·lectivament, nacionalment. Amb tot, no n'hi ha prou amb quantificar les percepcions de la inseguretat, amb comptabilitzar els morts en guerres, amb registrar els incidents de contraban d'armes, amb desenvolupar variables que reflecteixin la pau ni amb calcular els indicadors de la seguretat. Malgrat aquests i molts altres avenços que al llarg dels anys ha repassat l'anuari del SIPRI, hi continua havent almenys dos reptes importants.

El primer repte és determinar quines dades falten per promoure l'estudi de la seguretat, els conflictes i la pau. El segon serà desenvolupar un 'sistema comptable global de la seguretat', que reuneixi en un marc coherent les nombroses variables que mesuren els fluxos de la seguretat i la pau.

És possible que hagi arribat l'hora d'esbrinar si aquesta narració es pot formalitzar per continuar desenvolupant el coneixement i les polítiques en matèria de pau i seguretat. ●

1. CONFLICTES ARMATS

El 2011-12 els conflictes van continuar sent una de les grans preocupacions de la comunitat internacional, sobretot al Pròxim Orient, l'oest asiàtic i l'Àfrica, però també a l'est asiàtic amb un increment dels nivells de tensió interestatal. Tanmateix, les morts degudes a la gran violència organitzada arreu del món es van mantenir en nivells històricament baixos.

És possible que el factor més gran que ha determinat aquesta gran reducció mundial en el nombre de conflictes armats i en les xifres de víctimes des del final de la confrontació entre superpotències de la guerra freda hagi estat la dràstica reducció en la participació de les grans potències en els conflictes subsidiaris. No obstant això, és possible que la relació entre els estats i els conflictes estigui canviant una altra vegada.

En els darrers anys s'ha produït un increment en el nombre de conflictes interestatals que s'han internacionalitzat; és a dir, en què un altre estat dóna suport a un bàndol o un altre. Aquesta implicació moltes vegades incrementa les xifres de víctimes i allarga els conflictes.

El canvi d'interessos i la transformació de les capacitats com a conseqüència de l'afebliment de l'equilibri unipolar de la seguretat després de la guerra freda i l'aparició d'elements de multipolaritat sens dubte estan afectant l'ordre internacional, encara que els nivells de conflicte romanguin en un nivell relativament baix.

Tanmateix, algunes novetats de 2011-12 es podrien considerar senyals d'alerta que indiquen que, per mantenir les tendències positives en els conflictes que han aparegut en les darreres dècades, hem de trobar noves vies per construir relacions internacionals cooperatives a fi de gestionar el canvi de l'ordre en la seguretat mundial.

Els conflictes armats després de la Primavera Àrab

Mali, Síria i el Iemen van ser devastats el 2012 per conflictes armats relacionats d'una manera o altra amb la Primavera Àrab. Aquests tres casos assenyalen la importància de comprendre la Primavera Àrab i les seves repercussions per entendre bé l'evolució d'aquest conflicte regional. Tots aquests casos estan d'alguna manera determinats i influïts pels grans episodis d'agitació política del 2011.

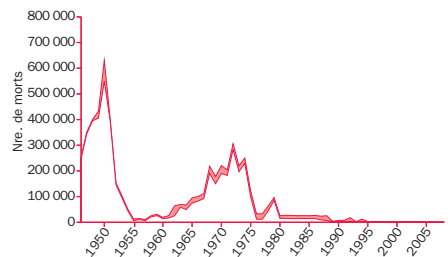
Si bé els esdeveniments que va desencadenar la Primavera Àrab van ser diferents a cada país, en funció de la seva realitat nacional, Mali, Síria i el Iemen il·lustren fenòmens generals que són bàsics en la recerca de la pau i el conflicte: la difusió del conflicte i la seva intensificació.

En aquesta regió hi ha un risc evident que el conflicte es propagui i s'intensifiqui. No obstant això, de la mateixa manera que era difícil preveure els conflictes actuals a l'inici de la Primavera Àrab, els camins que pot seguir aquest conflicte són igualment difícils de preveure.

La fràgil pau a l'est i el sud-est asiàtic

Els més de trenta anys de pau relativa que s'han viscut han contribuït a fer de l'est i el sud-est asiàtic la principal regió del món en creixement econòmic. Tot i això, la pau no sembla estar

MORTS RELACIONADES AMB ENFRONTAMENTS EN CONFLICTES ARMATS A L'EST I EL SUD-EST ASIÀTIC, 1946-2008

garantida. Si bé els estats han evitat el conflicte directe entre si i han deixat de donar suport als moviments insurgents al territori de països veïns, les velles sospites persisteixen i la integració econòmica no ha donat pas a la integració política.

L'increment de les tensions des del 2008 s'ha vist afavorit per una ràpida consolidació militar a diversos països, especialment a l'est asiàtic.

Paral·lelament, una sèrie de conflictes armats intraestats —a les Filipines, Myanmar i Tailàndia— segueixen actius al sud-est asiàtic, i n'hi ha que s'han intensificat en els darrers anys.

Per consolidar la pau a la regió caldrà millorar diverses relacions bilaterals i multilaterals, especialment entre les dues Corees, entre la Xina i el Japó, entre la Xina i l'ASEAN i entre la Xina i els Estats Units.

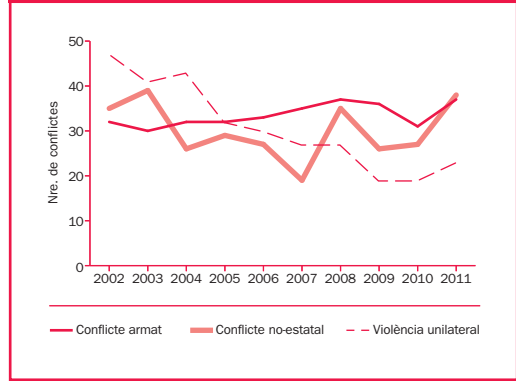
Els patrons de la violència organitzada, 2002-2011

El Programa de Recopilació de Dades sobre Conflictes de la Universitat d'Uppsala (UCDP, per les seves sigles en anglès) localitza la violència organitzada arreu del món d'acord amb tres categories d'acció violenta: el conflicte estatal, el conflicte no estatal i la violència unilateral.

El nombre total d'incidents de la violència organitzada que han provocat la mort d'almenys 25 persones en un any determinat (el llindar de l'UCDP per comptabilitzar-los) va ser lleugerament inferior el 2011, amb 98, que el 2002, quan va arribar a 114. Això es deu únicament a la reducció en la freqüència de la violència unilateral; tant els conflictes estatals com els no estatals van ser més freqüents el 2011 que el 2002.

En el període de deu anys que va del 2002 al 2011 hi va haver 73 conflictes estatals actius, dels quals 37 seguien actius el 2011; 223 conflictes no estatals, dels quals 38 seguien actius el 2011; i es van registrar 130 actors que han dut a terme

XIFRES DELS CONFLICTES ARMATS, 2002-11

accions de violència unilateral, dels quals 23 el 2011.

Les tres categories mostren patrons marcadament diferents al llarg dels anys. El nombre anual de conflictes no estatals pot augmentar i disminuir dràsticament, sense mostrar tendències evidents. Per contra, els grans canvis en el nombre de conflictes estatals tendeixen a produir-se d'una manera lenta. L'evolució en la freqüència de la violència unilateral es va situar a cavall entre aquests dos extrems.

Les dades per a 2002-11 il·lustren la dificultat d'establir vincles directes entre els patrons en les tres categories de violència organitzada. Les diferents categories poden sens dubte influir-se entre si (com mostren els exemples de la Primavera Àrab i l'est i el sud-est asiàtics). No obstant això, els mecanismes són complexos i per comprendre'ls —més encara si es volen gestionar— serà necessari estudiar amb detall cada cas. ●

2. OPERACIONS DE PAU I GESTIÓ DELS CONFLICTES

El 2012 es van dur a terme 53 operacions de pau, una més que el 2011, però encara és la tercera xifra més baixa del període 2003-12. El nombre de personal que treballa en operacions multilaterals de pau arreu del món va caure més d'un 10% el 2012 —es va reduir en 28.487 fins a 233.642— en intensificar-se la lleugera reducció del personal destacat que es va iniciar el 2011. La gran caiguda es va deure a la retirada de tropes de la Força Internacional d'Assistència per a la Seguretat (ISAF) a l'Afganistan. Amb tot, les reduccions van agafar el relleu de gairebé una dècada de ràpida expansió i la xifra total de personal destacat continuava sent la tercera més alta des del 2003.

Amb l'excepció de la ISAF, el personal destacat es va incrementar en 847 efectius. Aquest és el primer increment des del 2008 en les xifres de personal no pertanyent a la ISAF. El petit increment en el nombre d'operacions entre el 2011 i el 2012 indica que és possible que la tendència, que ha estat a la baixa des del 2009, s'hagi començat a estabilitzar.

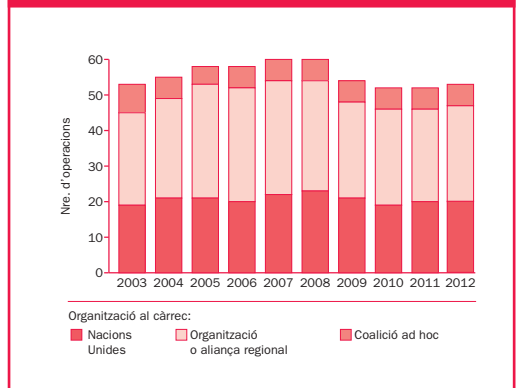
El 2012 l'austeritat ha portat diversos estats a ser més crítics amb la despesa en operacions de pau i a limitar els pressupostos que destinen a les missions. El Consell de Seguretat de les Nacions Unides ha anat imposant cada cop més indicadors i paràmetres per valorar l'eficàcia i l'eficiència de les missions en curs de l'ONU i els ha vinculat a les futures renovacions de mandats.

Els dubtes sobre la capacitat i la voluntat de protecció dels civils en les operacions de pau es van veure reforçats el 2012 arran de la percepció de fracassos en les operacions de l'ONU a la Costa d'Ivori, la República Democràtica del Congo i el Sudan del Sud. Tanmateix, és possible que el problema radiqui en mandats i expectatives allunyats de la realitat. Les divisions existents en la comunitat internacional també es van entreveure en la resposta al cop militar a Guinea

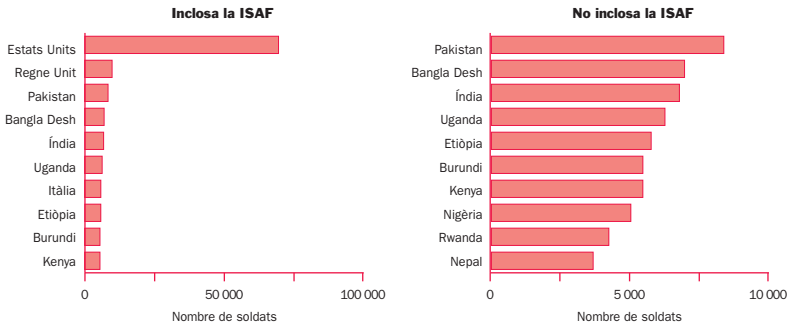
Bissau, on la Unió Africana, la Unió Europea i l'ONU no van voler reconèixer el govern de transició que es va crear a través d'un polèmic procés en què va intercedir la Comunitat Econòmica dels Estats de l'Àfrica Occidental (CEDEAO).

Malgrat els dubtes, les divisions i les restriccions pressupostàries, no hi ha raó per creure que el nombre d'operacions disminueixi significativament a curt termini, i de fet és probable que s'incrementi el nombre de soldats desplegats fora de l'Afganistan. L'abast de la caiguda en el total d'efectius destacats després del replegament de tropes de la ISAF i l'abast de la seva futura fragmentació depenen de tres factors: la profunditat de les futures retallades pressupostàries a Occident i en quina mesura es permetrà que aquestes retallades afectin la capacitat militar i de manteniment de la pau; el nombre de soldats que s'acabin desplegant a Mali, a una zona més àmplia del Sahel i potencialment a Síria; i en quina mesura estiguin disposats els països a posar en pràctica la responsabilitat de protegir i la protecció de civils en lloc de limitar-se a expressar la seva indignació per la manca de capacitat de reacció.

NOMBRE D'OPERACIONS DE PAU, 2003-2012

ELS 10 PAÏSOS QUE MÉS SOLDATS VAN APORTAR A LES OPERACIONS MULTILATERALS DE PAU, 2012

Els canvis en les operacions de pau el 2012

El 2012 es van posar en marxa tres noves missions: la Missió de la CEDEAO a Guinea Bissau (ECOMIB), la Missió de la Unió Europea de Desenvolupament de les Capacitats a Níger (EUCAP Sahel Níger) i la Missió de Supervisió de l'ONU a Síria (UNSMIS).

Al llarg de l'any es va posar fi a quatre missions: la Missió de Policia de la Unió Europea a Bòsnia i Hercegovina (EUPM), la Missió Integrada de les Nacions Unides a Timor Oriental (UNMIT) i dues missions a Síria: la Missió d'Observació de la Lliga d'Estats Àrabs a Síria i la UNSMIS, en què la conclusió d'ambdues missions va ser obligada a causa dels alts nivells de violència, que impossibilitaven el compliment dels mandats.

Evolució regional

Dues operacions continuaven actives al continent americà el 2012, 8 a Àsia i Oceania, 15 a Europa i 11 al Pròxim Orient.

Com en anys anteriors, la major concentració d'operacions de pau es va donar a Àfrica, on hi havia 17 operacions desplegades, 9 de les quals sota control de l'ONU, una proporció més petita que en anys recents. La comunitat internacional

va reforçar la seva implicació a Somàlia, va continuar bregant amb qüestions relacionades amb la imparcialitat i amb la protecció de civils a la República Democràtica del Congo i va decidir conservar una 'presència moderada' a Líbia.

Els esdeveniments relacionats amb les transicions i les retirades planificades van continuar en dues operacions a Àsia i Oceania el 2012: la ISAF es va centrar en la retirada a finals del 2014 i la UNMIT es va donar per acabada a finals del 2012. ●

3. DESPESA MILITAR

Es calcula que el 2012 la despesa militar mundial ha estat d'1,756 bilions de dòlars, xifra que representa el 2,5% del producte interior brut mundial o 249 dòlars per persona al món. El total és aproximadament un 0,4% inferior en termes reals al del 2011, la primera caiguda des del 1998. Tanmateix, el total és superior al de qualsevol any entre el final de la Segona Guerra Mundial i el 2010. La distribució de la despesa mundial el 2012 mostra el que pot ser l'inici d'un desplaçament d'Occident a altres parts del món, en particular l'Europa oriental i els països en via de desenvolupament.

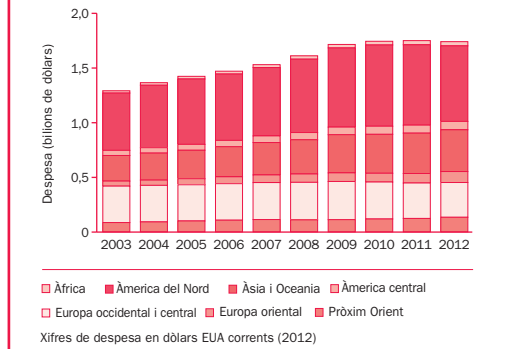
A l'Europa occidental i central, les mesures d'austeritat van continuar reduint la despesa militar. A Àsia i Oceania, si bé la despesa militar es va continuar incrementant el 2012, ho va fer a un ritme inferior, en part com a conseqüència d'un creixement econòmic més fluïx després de la crisi financera internacional del 2008.

DESPESA MILITAR MUNDIAL, 2012

Regió	Despesa (milers de milions de \$)	Canvi (%)
Àfrica	39,2	1,2
Nord d'Àfrica	16,4	7,8
Àfrica subsahariana	22,7	-3,2
Amèrica	782	-4,7
Amèrica central i el Carib	8,6	8,1
Amèrica del Nord	708	-5,5
Amèrica del Sud	65,9	3,8
Àsia i Oceania	390	3,3
Àsia Central i sud asiàtic	59,8	-1,6
Est asiàtic	268	5,0
Sud-est asiàtic	33,7	6,0
Oceania	28,2	-3,7
Europa	407	2,0
occidental i central	307	-1,6
oriental	100	15
Pròxim Orient	138	8,3
Total mundial	1.756	-0,4

Xifres de despesa en dòlars EUA corrents (2012).

DESPESA MILITAR MUNDIAL, 2003-2012

A l'Àsia central i el sud asiàtic, l'Amèrica del Nord, Oceania i l'Europa occidental i central, els increments en el període 2003-2009 van donar pas a reduccions el 2009-12; a l'Àfrica subsahariana, l'est asiàtic i l'Amèrica Llatina es va produir una important desacceleració del creixement econòmic, amb contraccions més petites a l'Europa oriental i el sud-est asiàtic. En canvi, la taxa de creixement es va accelerar al Pròxim Orient i el nord de l'Àfrica. L'efecte global sobre el total mundial va ser una reducció del creixement el 2010-11, seguida per una caiguda el 2012.

La despesa militar dels Estats Units

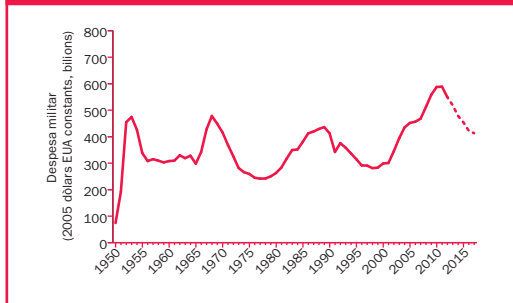
La despesa militar dels Estats Units es va reduir un 5,6% en termes reals el 2012. Junt amb la caiguda de l'1% el 2011, aquesta és la primera manifestació clara d'un ajustament en la despesa militar nord-americana a una situació de postguerra. No obstant això, la despesa el 2012 —685.300 milions de dòlars— encara va ser un 69% superior en termes reals a la del 2001, que va representar l'inici de la guerra contra el 'terrorisme' a l'Afganistan i des del 2003 a l'Iraq.

El nivell i la tendència futurs en la despesa militar nord-americana va ser un tema destacat en el debat polític als Estats Units durant el 2012. Tanmateix, bona part del procés decisor sobre la despesa militar futura va estar vinculat i

DESPESA MILITAR DELS ESTATS UNITS, 1950-2017

subordinat al procés polític iniciat per abordar un deute estatal elevat i a l'alça.

La despesa militar de Rússia

La tendència alcista en la despesa militar de Rússia, que es va iniciar el 1999, es va accelerar dràsticament el 2012, amb un increment en termes reals del 16%. El projecte de pressupost per al 2013-15 consta de plans per a un nou increment en termes nominals d'una mica més del 40% per al 2015. Aquests increments es produeixen arran de la implantació per part de Rússia de l'ambiciós Programa Estatal d'Armament 2011-20 i del seu compromís per dur a terme una àmplia reforma de les seves forces armades, una reforma que molts dubten que es pugui aplicar plenament.

La despesa en matèria de seguretat i la delinqüència organitzada violenta a l'Amèrica Central

L'Amèrica Central ha presentat alguns dels nivells més baixos del món pel que fa a despesa militar com a proporció del PIB. Després del final de les guerres civils de la regió a la dècada de 1990 i en absència d'amenaques militars exteriors, la despesa en defensa a la majoria de països centreamericans es va mantenir constant o es va anar reduint almenys fins a mitjan primera dècada del 2000. No obstant això, en anys més recents aquesta tendència ha fet un gir i alguns

dels exèrcits de la regió s'han implicat en la lluita contra els càrtels de les drogues i els grups delictius organitzats, al costat de les forces de seguretat internes.

La gestió pública de la despesa i dels pressupostos militars a Colòmbia i Indonèsia

La guerra que Colòmbia ha lliurat durant cinquanta anys contra la guerrilla i els grups del narcotràfic ha estat el principal factor determinant del nivell de despesa militar del país. Malgrat la llarga guerra civil i les greus violacions dels drets humans per part de les forces de seguretat, Colòmbia no té una història recent de govern militar. La transparència en la despesa militar també és força bona i ha anat millorant en els darrers anys.

L'àmplia reforma del sector de la seguretat que va acompanyar la transició d'Indonèsia cap a la democràcia des del 1998 ha posat fi en gran mesura al paper destacat que l'exèrcit tenia en la vida política. Tanmateix, si bé les forces armades indonèsies ja no busquen intervenir en la política, el control civil de l'exèrcit propi d'una democràcia continua sent feble, i hi continua havent greus deficiències pel que fa a la transparència i l'obligació de retre comptes en relació amb les finances, els pressupostos i les adquisicions militars, encara que s'ha aconseguit un cert progrés en aquestes àrees. ●

ELS INFORMES SOBRE DESPESA MILITAR QUE ES PRESENTEN A L'ONU

El nombre d'estats que informen a l'Instrument normalitzat de les Nacions Unides per a la presentació d'informes sobre despeses militars ha caigut de la xifra rècord de 81 el 2002 als 49 del 2012. Els estats europeus van registrar la taxa més alta de presentació d'informes el 2012 (27 de 48 estats). Les taxes més baixes es van donar a l'Àfrica (2 de 54 estats) i al Pròxim Orient (0 de 14 estats).

4. FABRICACIÓ D'ARMES I LA INDÚSTRIA DE SERVEIS MILITARS

La recessió econòmica a què va donar lloc la crisi financera internacional del 2008 i les subsegüents mesures d'austeritat imposades a l'Amèrica del Nord i l'Europa occidental van començar a repercutir sobre les vendes de la indústria d'armament mundial el 2011-12. No obstant això, la repercussió sobre la indústria no va ser uniforme i els resultats van ser diferents segons les empreses.

Els debats actuals sobre la despesa han generat incertesa al mercat més gran d'armes i serveis militars —els Estats Units— i són una raó clau perquè les empreses amb seu en aquest país i a l'Europa occidental intentin incrementar la seva quota de mercat en altres regions, com ara l'Àsia, l'Amèrica Llatina i el Pròxim Orient. Les empreses estan fent passes per aïllar-se de les mesures d'austeritat a través de l'especialització militar, les reduccions de plantilla, la diversificació i les exportacions i altres formes d'internacionalització. En alguns casos, les empreses filials han mantingut o incrementat les vendes d'armes i serveis militars fora dels països on tenen la seu les empreses matrius.

Les empreses també utilitzen les adquisicions per millorar els productes i serveis que ja ofereixen. Tot i que es presta molta atenció a les adquisicions, les nombroses desinversions també indiquen que la indústria s'està reestructurant per adaptar-se a l'entorn d'austeritat i als canvis en les exigències dels seus clients.

Els governs apliquen moltes estratègies per ajudar les seves indústries d'armament fora dels mercats nacionals. Entre aquestes estratègies figuren la promoció directa de les exportacions d'armes; el suport a les reduccions de costos, i el recurs a la retòrica per parlar dels llocs de treball que assegura la indústria d'armament. En canvi, els països que no han retallat la seva despesa militar veuen aquest dilema com una oportunitat per obtenir condicions més favorables en les

importacions d'armes o per desenvolupar les seves pròpies indústries.

La ciberseguretat i la indústria armamentística

La creixent importància de la ciberseguretat en els àmbits militar i civil ha portat a una notable diversificació de les empreses de producció d'armes i serveis militars en el mercat de la ciberseguretat.

El 2012 la ciberseguretat va continuar guanyant importància en les agendes de les comunitats internacionals del món polític i de la seguretat. Les revelacions sobre Flames i Stuxnet van ser notícia i van motivar nous debats sobre el creixent ús de les ciberarmes i la ciberguerra. Encara que no existeixen proves fiables, cada vegada són més els països —entre els quals els Estats Units, l'Iran, Israel, Rússia i la Xina— que se sospita que utilitzen ciberarmes i llancen atacs a través del ciberespai.

L'ascens de la ciberseguretat en l'agenda política i militar té evidents repercussions

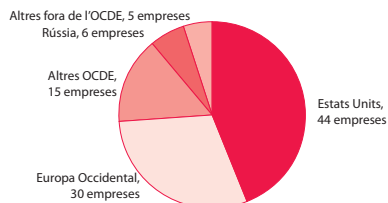
LES 10 PRINCIPALS EMPRESES PRODUCTORES D'ARMES, 2011

Empresa (país)	Venda d'armes (milions \$)	Benefici (milions \$)
1 Lockheed Martin	36.270	2.655
2 Boeing	31.830	4.018
3 BAE Systems (GB)	29.150	2.349
4 General Dynamics	23.760	2.526
5 Raytheon	22.470	1.896
6 Northrop Grumman	21.390	2.118
7 EADS (trans-Europa)	16.390	1.422
8 Finmeccanica (Itàlia)	14.560	-3.206
9 L-3 Communications	12.520	956
10 United Technologies	11.640	5.347

Les empreses tenen la seu als Estats Units, tret que s'indiqui altrament. Les xifres dels beneficis corresponen a totes les activitats de l'empresa i inclouen les vendes no militars.

EMPRESSES DEL TOP 100 DEL SIPRI EL 2011, PER PAÍS

El país o regió correspon a la ubicació de la seu de l'empresa, no necessàriament la ubicació de la producció. Se n'exclou la Xina perquè no disposem de dades suficients.

econòmiques. Segons una estimació, la despesa pública i privada internacional en ciberseguretat va ser aproximadament de 60.000 milions de dòlars el 2011 (l'equivalent al 3,5% de la inversió militar mundial). Els Estats Units van ser el país que més va gastar en ciberseguretat, la meitat del total, i l'únic en què els nivells de despesa pública i privada en aquest sector van ser gairebé idèntics. A la resta del món, el sector privat va representar la major part de la despesa nacional en ciberseguretat.

La dependència que els estats tenen dels proveïdors privats de ciberseguretat podria arribar a ser una qüestió d'importància política, sobretot en relació amb els requisits democràtics de transparència, supervisió, obligació de retre comptes i eficàcia de la despesa. La prestació de serveis per part d'empreses productores d'armes —així com dels tradicionals proveïdors de ciberseguretat— poden canviar la manera en què els estats estableixen i administren les seves polítiques en matèria de ciberseguretat i ciberdefensa.

Les empreses productores d'armes i de serveis militars del Top 100 del SIPRI

El Top 100 del SIPRI classifica les cent empreses de producció d'armes i de serveis militars més grans del món (excepte les xineses) d'acord amb les seves vendes d'armes el 2011. Les vendes

d'armes i serveis militars de les empreses del Top 100 del SIPRI van totalitzar 410.000 milions de dòlars el 2011. En comparació amb les empreses del Top 100 del SIPRI el 2010 (que és un conjunt d'empreses lleugerament diferent), les vendes d'armes el 2011 van representar un descens del 5% en termes reals.

El descens en les vendes d'armes per part de les empreses del Top 100 del SIPRI el 2011 es deu a diversos factors, entre els quals la retirada de l'Iraq i l'embargament de les Nacions Unides sobre les transferències d'armes a Líbia; els retards en els programes arran de les retallades en la despesa militar relacionades amb l'austeritat i els ajornaments associats en els compromisos dels programes d'armes, i la debilitat del dòlar EUA a molts països el 2011. ●

5. TRANSFERÈNCIES INTERNACIONALS D'ARMES

El volum de transferències internacionals de grans armes convencionals va augmentar un 17% entre el 2003-2007 i el 2008-12. Els cinc proveïdors més grans del període 2008-12 —els Estats Units, Rússia, Alemanya, França i la Xina— van representar el 75% del volum de les exportacions. Aquesta és la primera vegada des del final de la guerra freda que la Xina figura entre els cinc proveïdors més grans d'armes, un grup que fins ara havia constatat exclusivament dels Estats Units i d'estats europeus.

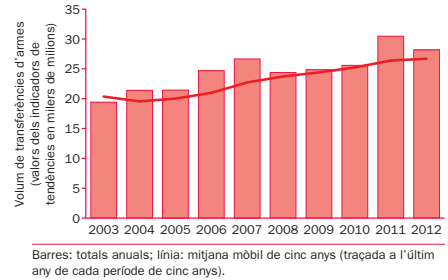
És possible que la Xina representi la punta de llança d'un increment en la importància dels proveïdors asiàtics dins del comerç internacional d'armes, ja que Corea del Sud és un proveïdor d'armes emergent i el Japó i Singapur es podrien arribar a convertir en grans proveïdors.

Altres canvis significatius el 2008-12 inclouen l'absència del Regne Unit entre els cinc principals proveïdors en el primer període de cinc anys des del 1950; la sortida dels Països Baixos dels deu principals proveïdors, i l'aparició d'Ucraïna com a novè proveïdor més gran.

ELS PRINCIPALS IMPORTADORS I EXPORTADORS DE GRANS ARMES, 2008-2012

Exportador	Proporció- global (%)	Importador	Proporció- global (%)
1. Estats Unis	30	1. Índia	12
2. Rússia	26	2. Xina	6
3. Alemanya	7	3. Pakistan	5
4. França	6	4. Corea del Sud	5
5. Xina	5	5. Singapur	4
6. Regne Unit	4	6. Algèria	4
7. Espanya	3	7. Austràlia	4
8. Itàlia	2	8. Estats Unis	4
9. Ucraïna	2	9. UEA	3
10. Israel	2	10. Aràbia Saudita	3
		29. Espanya	1

LA TENDÈNCIA EN LES TRANSFERÈNCIES DE GRANS ARMES, 2003-2012

Una de les conseqüències de l'impacte de la crisi financera als Estats Units i Europa ha estat la pressió afegida per buscar nous mercats d'exportació. Això ha portat els Estats Units i els estats europeus a reestructurar els procediments burocràtics i a tenir una major disposició a participar en la producció autoritzada, en la transferència de tecnologia i en acords de producció cooperativa.

Tot i que les dades del SIPRI sobre transferències internacionals d'armes no representen el seu valor financer, una sèrie d'estats també publiquen xifres sobre el valor financer de les seves exportacions d'armes. A partir de les dades nacionals, el SIPRI calcula que el valor total del comerç mundial d'armes el 2011 va ser com a mínim de 43.000 milions de dòlars.

Les transferències d'armes a l'Europa occidental i central

La tendència en el volum de les principals armes convencionals importades per estats de l'Europa occidental i central es correspon a grans trets amb les tendències recents en despesa militar a la regió. Entre el 2003-2007 i el 2008-12, les importacions a l'Europa occidental van caure un 16% i a l'Europa central un 49%. A l'Europa occidental la caiguda global en les importacions

es va deure en gran mesura a la reducció en les importacions de Grècia i Itàlia, que van caure un 61% i un 55%, respectivament.

Les decisions d'ajornar i cancel·lar contractes d'importació sembla que afecten els esforços dels estats europeus per estimular les seves pròpies exportacions d'armes, que s'han reforçat en els darrers anys per tal d'ajudar a compensar les pèrdues d'ingressos provocades per la reducció de l'aprovisionament nacional. Les retallades pressupostàries dels estats europeus també poden afectar els esforços per promoure la consolidació de la producció d'armes a Europa i el desenvolupament i l'adquisició conjunta de sistemes d'armes.

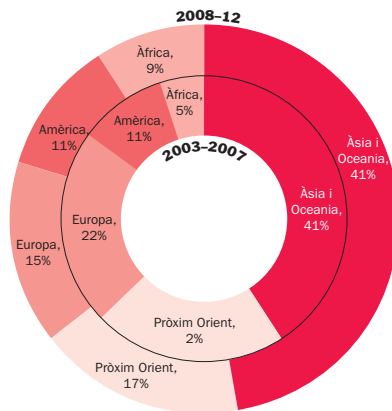
Les transferències d'armes a Síria

Davant la intensificació del conflicte a Síria el 2012, la resposta de la comunitat internacional va quedar encallada en un punt mort. No hi va haver acord sobre com abordar el conflicte en general ni el subministrament d'armes a les parts en conflicte en particular. Mentre que la Unió Europea, la Lliga d'Estats Àrabs, Turquia i els Estats Units van mantenir embargaments d'armes contra el Govern sirí, l'Iran i Rússia li van continuar subministrant armes. Les forces rebels van sol·licitar l'ajuda militar estrangera i, segons sembla, els països veïns els van subministrar armes o els van proporcionar fons per comprar-les.

Des de l'inici del conflicte el 2011 s'ha produït una divisió molt clara entre els estats que s'oposen al fet que les Nacions Unides imposi sancions a Síria i continuen subministrant armes al Govern sirí i els estats que han imposat embargaments d'armes a Síria i han sol·licitat un embargament de l'ONU. Els representants russos han insistit més en relació amb la primera postura i van deixar ben clar que els subministraments d'armes continuarien el 2011-12.

La principal font d'armes per als grups rebels sirians sembla ser la captura d'armes de les

REGIONS RECEPTORES D'IMPORTACIONS DE GRANS ARMES, 2003-2007 I 2008-12

tropes i els arsenals del Govern. També van obtenir armes petites i lleugeres al mercat negre de l'Iraq i el Líban. Tanmateix, el 2012 les forces rebels van sol·licitar repetidament als governs que donessin suport a la seva causa i els subministressin armes i altres materials militars. ●

TRANSPARÈNCIA EN LES TRANSFERÈNCIES D'ARMES

El nombre d'estats que informen sobre les seves importacions i exportacions d'armes al Registre d'Armes Convencionals de les Nacions Unides (UNROCA) es va reduir de 86 estats el 2011 al mínim històric de 52 estats el 2012. L'Àfrica va ser l'única regió que no va presentar una reducció significativa en el nombre d'informes presentats.

Cada vegada són més els governs que han publicat informes nacionals sobre les exportacions d'armes. El gener del 2013, 35 estats havien publicat almenys un informe nacional sobre exportacions d'armes des del 1990.

6. POTÈNCIES NUCLEARS MUNDIALS

A l'inici del 2013, vuit estats posseïen aproximadament 4.400 armes nuclears operatives, de les quals gairebé 2.000 es mantenen en un estat d'alerta operativa alta. Si es comptabilitzen tots els caps nuclears —ogives operatives, armes de reposició, tant les emmagatzemades actives com les inactives, i ogives intactes programades per al seu desmantellament—, els Estats Units, Rússia, el Regne Unit, França, la Xina, l'Índia, el Pakistan i Israel posseïxen en conjunt un total aproximat de 17.270 armes nuclears.

La disponibilitat d'informació fiable sobre els arsenals dels estats que tenen armes nuclears varia considerablement. Els Estats Units, França i el Regne Unit han revelat recentment informació important sobre les seves capacitats nuclears. En canvi, la transparència a Rússia ha minvat com a conseqüència de la seva decisió de no fer públiques dades sobre les seves forces nuclears estratègiques en virtut del Nou Tractat START entre Rússia i els Estats Units del 2010, per bé que comparteix informació amb els Estats Units. La Xina continua mostrant-se com un estat opac com a part de la seva antiga estratègia de dissuasió.

FORCES NUCLEARS AL MÓN, 2013

País	Caps desplegats	Altres caps	Total inventari
Estats Units	2.150	5.550	~7.700
Rússia	1.800	6.700	8.500
Regne Unit	160	65	225
França	~290	-10	~300
Xina	-	~250	~250
Índia	-	90-110	90-110
Pakistan	-	100-120	100-120
Israel	-	~80	~80
Corea del Nord	..	..	6-8?
Total	~4.400	~12.865	~17.270

Totes les estimacions són aproximades i consten a partir de gener del 2013.

És especialment difícil trobar informació fiable sobre la situació operativa dels arsenals i les capacitats nuclears dels tres estats que mai no han format part del Tractat de No-Proliferació (TNP) del 1968, l'Índia, Israel i el Pakistan. A manca de les declaracions oficials, la informació pública sol ser contradictòria, incorrecta o exagerada.

Els estats que disposen legalment d'armes nuclears

Els cinc estats que disposen legalment d'armes nuclears, segons la definició del TNP —els Estats Units, França, el Regne Unit, Rússia i la Xina— semblen decidits a continuar sent potències nuclears per un temps indefinit. Rússia i els Estats Units tenen en marxa grans programes de modernització dels sistemes vectors d'armes nuclears, les ogives i les instal·lacions de producció. Al mateix temps, continuen reduint les seves forces nuclears a través de la implantació del Nou START i a través de retallades unilaterals de les forces.

Com que els arsenals d'armes nuclears de Rússia i els Estats Units són els més grans amb diferència, una de les conseqüències ha estat que el nombre total d'armes nuclears al món ha anat baixant. Els arsenals nuclears dels altres tres estats que disposen legalment d'aquestes armes són força més petits, però aquests països estan desplegant o han anunciat la seva intenció de desplegar nous sistemes d'armes. Dels cinc estats que disposen legalment d'armes nuclears, la Xina és l'únic que sembla estar ampliant el seu arsenal nuclear. El 2012, la Xina va dur a terme una sèrie completa de proves amb míssils que ha consolidat la seva capacitat nuclear de dissuasió mòbil per carretera, terrestre i submarina.

Les forces nuclears índies i pakistaneses

L'Índia i el Pakistan estan incrementant la mida i la complexitat dels seus arsenals nuclears. Tots dos països estan desenvolupant i desplegant nous tipus de míssils balístics i de creuer compatibles

amb les armes nuclears i també estan ampliant la seva capacitat per produir materials fissils per a fins militars.

La doctrina nuclear de l'Índia es basa en el principi de dissuasió mínima creïble i de no ser el primer a utilitzar armes nuclears. El juny del 2012 el primer ministre indi, Manmohan Singh, va convocar una reunió de l'Autoritat de Comandament Nuclear en què, segons sembla, es va posar èmfasi en la necessitat d'una 'consolidació més ràpida' de la postura de dissuasió nuclear de l'Índia a partir d'un triada operativa de forces nuclears.

El 2012 el Pakistan va dur a terme una sèrie d'assajos amb míssils en què va posar a prova la major part dels seus tipus de míssils amb capacitat nuclear que estan actualment en servei operatiu o en fase de desenvolupament. El

Pakistan també està ampliant el seu complex de producció de plutoni a Khushab, Panjab.

Les forces nuclears israelianes

Israel continua mantenint la seva tradicional política d'opacitat nuclear i no nega ni confirma oficialment que posseeixi armes nuclears. Es calcula que Israel disposa aproximadament de 80 armes nuclears intactes, de les quals 50 són per al llançament de míssils balístics d'abast mitjà Jericó II i 30 són bombes aèries per al seu llançament des d'aeronaus. Es desconeix l'operativitat del míssil balístic de llarg abast Jericó III. El 2012 es va seguir especulant que Israel podria haver desenvolupat míssils de creuer per al seu llançament des de submarins amb capacitat nuclear.

Les capacitats nuclears militars de Corea del Nord

Corea del Nord manté un programa nuclear militar reservat i altament opac. No existeix informació pública que permeti verificar que posseeix armes nuclears operatives. No obstant això, el gener del 2012 el director de l'Oficina d'Intel·ligència dels Estats Units va manifestar que Corea del Nord podria haver produït armes nuclears, encara que no va donar cap estimació sobre la mida de l'arsenal d'armes del país.

Durant el 2012 diversos informes no governamentals van arribar a la conclusió, a partir de l'anàlisi d'imatges per satèl·lit i altres proves, que Corea del Nord estava fent preparatius tècnics per dur a terme un tercer assaig nuclear subterrani en túnels al polígon d'assajos nuclears de Punggye-ri, al nord-est del país. ●

ELS ESTOCS MUNDIALS DE MATERIALS FÍSSILS, 2012

Els materials que poden desencadenar una reacció explosiva en cadena són essencials per a tots els tipus d'explosius nuclears, des de les armes de fissió de primera generació fins a les armes termonuclears avançades. Els més comuns d'aquests materials fissils són l'urani altament enriquit (UAE) i el plutoni.

Pel que fa a les seves armes nuclears, els Estats Units, França, el Regne Unit, Rússia i la Xina han produït UAE i plutoni; Corea del Nord, l'Índia i Israel han produït principalment plutoni, i el Pakistan sobretot UAE. Tots els estats amb una indústria nuclear civil tenen una certa capacitat per produir materials fissils.

El Grup Internacional sobre Materials Físsils recull informació sobre les reserves mundials de materials fissils.

	Estocs mundial, 2012
Urani altament enriquit	~1.285 tones*
Plutoni separat	
Estocs militars	~224 tones
Estocs civils	~264 tones

* No inclou 92 tones que s'han de dilluir.

7. CONTROL D'ARMES NUCLEARS I NO-PROLIFERACIÓ

Les preocupacions sobre la proliferació nuclear a l'Iran

El 2012 el programa nuclear de l'Iran va continuar centrant les preocupacions internacionals sobre la proliferació d'armes nuclears. Es va avançar poc en la resolució de la llarga controvèrsia al voltant de l'abast i la naturalesa d'aquest programa. La represa de les converses entre l'Iran i els cinc membres permanents del Consell de Seguretat de les Nacions Unides més Alemanya (els estats del 'P5+1') no va servir per desbloquejar la situació al voltant de l'incompliment iranià de les demandes del Consell de Seguretat de suspendre totes les activitats relacionades amb l'enriquiment d'urani i altres activitats estratègiques del cicle del combustible nuclear.

L'Iran i l'Organisme Internacional de l'Energia Atòmica (OIEA) tampoc no van ser capaços d'acordar un programa marc per abordar les preocupacions de l'OIEA pel fet que l'Iran hagi dut a terme activitats nuclears amb possibles aplicacions militars, amb la qual cosa hauria incomplert els seus propis compromisos en virtut del Tractat de No-Proliferació (TNP) del 1968. Aquest punt mort va portar a reiterar la crida a ampliar les competències legals de l'OIEA per investigar els estats part del TNP sospitosos d'haver violat els acords de salvaguardes que estableix el tractat, fins i tot més enllà de les competències que ofereix el model de protocol addicional.

La falta de progrés en aquestes dues rondes de converses independents però estretament relacionades va donar ales a l'especulació que alguns estats —en concret Israel o els Estats Units— podrien donar prioritat a mesures extrajudicials, o fins i tot recórrer a l'ús preventiu de la força militar, per abordar el presumpte programa d'armes nuclears de l'Iran. La renovada atenció donada a les vies militars va

plantejar nous dubtes sobre l'eficàcia dels mètodes jurídics internacionals, en particular l'ús de sancions econòmiques punitives, per abordar els casos d'estats dels quals se sospita o es té constància que violen importants obligacions i normes dels tractats de control d'armes.

El programa nuclear de Corea del Nord

Les converses a sis bandes sobre la desnuclearització de Corea del Nord van romandre en suspens el 2012 mentre Corea del Nord reafirmava la seva condició d'estat posseïdor d'armes nuclears. En un aparent pas endavant, Corea del Nord va acceptar suspendre els programes de míssils nuclears i balístics a canvi d'ajuda humanitària dels Estats Units, però el país asiàtic va trencar ben aviat el pacte amb el llançament d'un coet amb un satèl·lit que els Estats Units i els seus aliats a la regió van descriure com un assaig encobert de míssils balístics.

El llançament, que es va dur a terme el 13 d'abril del 2012 davant d'observadors internacionals, va ser un fracàs àmpliament difós: el coet de tres fases Unha 3 va esclatar poc després que s'enlairés. La decisió de Corea del Nord d'efectuar el llançament va aixecar una onada de crítiques internacionals.

Les novetats en els programes de míssils nuclears i balístics de Corea del Nord el 2012 indiquen que els nous dirigents nord-coreans sota el lideratge de Kim Jong Un donarien preferència a la política nacional que anteposa l'exèrcit a qualsevol altra consideració gràcies als avenços en les capacitats en matèria de míssils nuclears i balístics. L'any va finalitzar amb un major pessimisme al nord-est d'Àsia al voltant de les perspectives de reprendre les negociacions multilaterals destinades a fer que Corea del Nord abandoni el seu arsenal nuclear emergent a canvi d'ajuda internacional.

L'OTAN i les armes nuclears no estratègiques

La qüestió del futur de les armes nuclears no estratègiques (tàctiques) a Europa va començar a aflorar amb la conclusió per part de l'Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord (OTAN) de la seva Revisió de la Postura de Dissuasió i Defensa (RPDD) el 2012. L'RPDD va reafirmar que les armes nuclears continuaven sent un element clau de les capacitats globals de l'OTAN per a la dissuasió i la defensa, tal com s'indica en el Concepte Estratègic 2010 de l'OTAN, i no va recomanar cap canvi en la postura de força en relació amb les armes nuclears dels Estats Units emplaçades a Europa. Al mateix temps, en afirmar que l'OTAN consideraria alternatives per reduir les armes nuclears no estratègiques si Rússia es comprometia a adoptar mesures recíproques, l'RPDD va deixar oberta la possibilitat d'ampliar les mesures de control de les armes nuclears més enllà del Tractat START del 2010 entre Rússia i els Estats Units.

Les perspectives d'èxit de les reduccions negociades d'armes nuclears no estratègiques requeriran que els Estats Units, juntament amb els seus aliats de l'OTAN, i Rússia modifiquin el que l'any 2012 eren posicions incompatibles. Al final de l'any no hi havia cap indici que aquestes modificacions es produïrien.

Mesures per combatre el terrorisme nuclear

En 2012 els riscos de terrorisme nuclear i la desviació il·lícita de materials nuclears i radioactius va continuar acaparant l'atenció política al més alt nivell. El març, 53 caps d'estat i de govern es van reunir a la cimera sobre seguretat nuclear de Seül, a Corea del Sud, en una sessió destinada a reforçar els acords jurídics i reglamentaris per protegir arreu del món les instal·lacions i els materials nuclears.

Els dirigents van revisar el compliment dels compromisos voluntaris adoptats a la cimera sobre seguretat nuclear de Washington el 2010 i van emetre un comunicat en què determinaven

les àrees prioritàries per incrementar la seguretat dels materials nuclears i radiològics. També van examinar la relació entre la seguretat i la protecció nuclears arran de l'accident del 2011 a la central nuclear de Fukushima, al Japó.

Els dirigents van convocar una tercera cimera, als Països Baixos el 2014, entre discussions sobre com mantenir la cooperació en matèria de seguretat nuclear. La principal contribució de les cimeres sobre seguretat nuclear ha estat centrar l'atenció política d'alt nivell en la necessitat d'implantar els programes i projectes que s'han estat desenvolupant durant molts anys. Si bé les reunions d'alt nivell han incrementat la probabilitat que els objectius acordats es compleixin abans que es reuneixin els caps d'estat i de govern, les cimeres futures podrien aportar menys resultats a mesura que el focus dels debats es desplaça de l'acord sobre objectius generals a qüestions més tècniques i projectes específics. ●

8. REDUCCIÓ DE LES AMENACES CONTRA LA SEGURETAT QUE REPRESENTEN ELS MATERIALS QUÍMICS I BIOLÒGICS

El control de les armes químiques i el desarmament

Rússia i els Estats Units van ser incapaçes de complir el termini de finals d'abril del 2012 per completar la destrucció dels seus arsenals declarats d'armes químiques en virtut de la Convenció sobre Armes Químiques (CAQ) del 1993. L'Organització per a la Prohibició de les Armes Químiques (OPAQ) va inspeccionar les armes químiques de Líbia no declarades. En altres països va prosseguir la destrucció d'armes químiques antigues i abandonades, com ara les abandonades pel Japó a la Xina durant la Segona Guerra Mundial.

Durant el 2012 els estats part de la CAQ també van debatre la naturalesa futura i l'objectiu primordial de la disposició en la preparació de la Tercera Conferència de Revisió de la CAQ, celebrada l'abril del 2013. Tanmateix, la verificació de la destrucció d'armes químiques va continuar sent la principal orientació pragmàtica del règim.

El 2012 no es va incorporar cap estat nou a la CAQ. A 31 de desembre, 188 estats havien ratificat

ARMES QUÍMIQUES ANTIGUES I ABANDONADES

A desembre del 2012,

- 3 països havien declarat que als seus territoris hi havia armes químiques abandonades
- 15 països havien declarat que posseïen armes químiques antigues des de l'entrada en vigor de la CAQ
- s'havien dut a terme inspeccions d'armes químiques antigues a Alemanya, Bèlgica, Itàlia, el Japó i el Regne Unit
- aproximadament el 75% de les armes químiques abandonades que s'han recuperat fins al moment a la Xina s'havien destruït.

la convenció o s'hi havien adherit; 2 estats l'havien firmat però no l'havien ratificat, i 6 estats no l'havien firmat ni ratificat.

El control de les armes biològiques i el desarmament

Durant el 2012 els estats part de la Convenció sobre Armes Biològiques i Tòxiques (CABT) del 1972 van celebrar les dues primeres reunions d'experts i parts entre períodes de sessions de les quatre que havia acordat la Setena Conferència de Revisió de la CABT del 2011. L'exercici consisteix a intercanviar impressions i informació sobre les mesures per reforçar la capacitat, sobre les repercussions de l'evolució científica i tecnològica per al règim, sobre la implantació nacional eficaç de les disposicions de la convenció, i sobre l'increment de la transparència i la confiança entre les parts.

La Unitat de Suport per a l'Aplicació de la CABT va començar a implantar un projecte de base de dades per aparellar les ofertes i sol·licituds d'assistència i cooperació. No obstant això, en comparació amb la CAQ, la capacitat institucional del règim va continuar sent limitada.

Una nova part es va incorporar a la convenció el 2012: les illes Marshall. A 31 de desembre del 2012 dotze estats més havien firmat la convenció, però no l'havien ratificat.

Les acusacions sobre programes d'armes químiques i biològiques

Les acusacions de programes i ús d'armes químiques i biològiques van continuar el 2012 amb pocs informes oficials o autoritzats que aclarissin els fets. Moltes d'aquestes acusacions estaven relacionades amb la sospita d'arsenals d'armes químiques a Síria i els temors que s'utilitzessin en la guerra civil del país.

Un representant del Govern siríà va respondre als nombrosos informes sobre presumptes arsenals d'armes químiques afirmant que el país sí que posseeix aquestes tipus d'armes però que

DESTRUCCIÓ D'ARMES QUÍMIQUES

A 31 d'octubre del 2012,

- els Estats Units, l'Iraq, Líbia i Rússia encara no havien completat la destrucció dels seus arsenals d'armes químiques
- s'havien destruït 54.258 tones (el 78%) d'armes químiques de la categoria 1
- 13 estats havien declarat 70 instal·lacions que havien servit per produir armes químiques
- 43 d'aquestes instal·lacions s'havien destruït i 21 s'havien reconvertit per a fins pacífics.

només les utilitzaria contra forces estrangeres i no contra la seva població. Pel que sembla, diversos estats, entre els quals Israel, Jordània, Turquia, el Regne Unit i els Estats Units, van consultar diferents opcions per supervisar i assegurar els presumptes emplaçaments d'armes químiques a Síria a fi d'evitar-ne l'ús o que caiguin en poder de terceres parts. El secretari general de les Nacions Unides i el director general de l'OPAQ van deliberar sobre les repercussions polítiques i tècniques del possible ús de les armes químiques sirianes en el marc dels seus respectius mandats.

D'altra banda, va aparèixer nova informació sobre els mètodes utilitzats per la secta japonesa Aum Shinrikyo en el seu atac amb gas sarín el 1995 al metro de Tòquio i es va publicar una relació definitiva del programa soviètic d'armes biològiques.

Supervisió de la recerca de doble ús en les ciències de la vida

Durant el 2012 les comunitats de l'àmbit de la seguretat i de les ciències de la vida van debatre si era adequat publicar la recerca, completada el 2011, sobre la transmissibilitat de la grip aviària entre fures. Darrere d'aquest debat hi havia la preocupació que aquesta recerca es pogués utilitzar incorrectament amb finalitats hostils, per exemple modificant el virus de la grip aviària

per aconseguir una forma adequada per a la transmissió entre humans per via respiratòria.

Es va constituir un comitè específic de l'Organització Mundial de la Salut (l'OMS) per revisar el treball de dos grups de recerca, un amb seu als Països Baixos i l'altre als Estats Units, que també va debatre aquesta qüestió. Els Països Baixos van considerar la possibilitat d'imposar controls d'exportació sobre les descobertes en la secció de metodologia de recerca, però després ho van desestimar. El Consell Assessor Nacional dels Estats Units sobre Bioseguretat va fer marxa enrere en la seva oposició prèvia a la publicació en afirmar que els investigadors havien modificat les conclusions preliminars de manera que permetia avalar-ne la publicació. Tots dos articles es van publicar el 2012. ●

9. CONTROL D'ARMES CONVENCIONALS I MESURES MILITARS DE FOMENT DE LA CONFIANÇA

El 2012 les mesures per fomentar la confiança i la seguretat —és a dir, transparència i contenció a fi de garantir que les capacitats militars no s'utilitzaran per obtenir un benefici polític— van ser molt valuoses per reduir les tensions i prevenir la intensificació dels incidents a diverses regions del món.

A més d'ajudar a evitar que s'agreugin determinats incidents, aquestes mesures s'estan desenvolupant d'una manera més general a diverses regions com una eina positiva per promoure la cooperació entre estats a partir de l'associació, la seguretat mútua i la transparència.

Tot i que aquestes mesures no poden promoure per si soles la seguretat cooperativa, a diverses regions són útils per promoure i fomentar l'estabilitat i per crear condicions que afavoreixin el desenvolupament i el creixement.

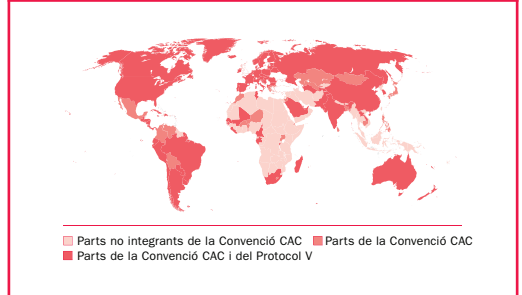
Pel que fa al control de les armes —els compromisos vinculants d'autocontrol en l'estructura, l'equipament o les operacions de les forces armades—, la situació el 2012 era menys reconfortant.

Les iniciatives humanitàries per al control de les armes

En l'àmbit del control humanitari de les armes (en què els estats renuncien a les capacitats que tenen efectes indiscriminats o inhumans, amb independència de la seva utilitat militar), el ritme d'aplicació dels acords existents continua sent lent i irregular.

Durant el 2012 la qüestió principal per a les parts de la Convenció sobre Certes Armes Convencionals (CAC) del 1981 va ser la possibilitat d'ampliar el tractat per incloure-hi les mines diferents de les mines antipersonal. El consens entre les parts de la CAC al voltant

PARTS DEL PROTOCOL V DE LA CAC SOBRE RESTES EXPLOSIVES DE GUERRA

d'aquest tipus de mines s'ha demostrat difícil d'aconseguir, però les seves opinions semblen més pròximes en aquesta qüestió que en la de les bombes de dispersió.

El Protocol V de la Convenció CAC sobre restes explosives de guerra té per objectiu reduir l'impacte sobre els civils de les bombes que no han explotat i han quedat abandonades. El nombre de membres ha presentat un creixement constant: dels 115 estats part de la Convenció CAC a finals del 2012, 81 també eren part del Protocol V. Els membres del Protocol V continuen sent molt escassos a l'Àfrica, el Pròxim Orient i el sud-est asiàtic.

Deu estats van ratificar el 2012 la Convenció sobre les Bombes de Dispersió (CBD) del 2008, la qual cosa indica que, si bé els membres no paren d'augmentar, la CBD no va experimentar un increment significatiu de nous membres el 2012 després que les parts de la Convenció CAC no acceptessin el 2011 les mesures relacionades amb aquest tipus de bombes.

El control de les armes petites a l'Àfrica

Al llarg de l'última dècada s'ha anat creant un marc per al control de les armes petites i les armes lleugeres. S'han aprovat quatre acords per al control de les armes, principalment sota la protecció de comunitats econòmiques subregionals:

- el Protocol sobre el Control de les Armes de Foc, les Municions i Altres Materials Relacionats del 2001 a la regió de la Comunitat pel Desenvolupament de l'Àfrica del Sud;
- el Protocol de Nairobi per a la Prevenció, el Control i la Reducció de les Armes Petites i Lleugeres del 2004 a la regió dels Grans Llacs i la banya d'Àfrica;
- la Convenció de la CEDEAO sobre les Armes Petites i les Armes Lleugeres, les seves Municions i Altres Materials Relacionats del 2006, i
- la Convenció de l'Àfrica Central per al Control de les Armes Petites i les Armes Lleugeres, les Municions i Totes les Parts i els Components que es poden utilitzar per a la seva Fabricació, Reparació i Muntatge del 2010 (Convenció de Kinshasa).

Malgrat el gran èmfasi que es dona a nivell subregional al control de les armes petites i lleugeres a l'Àfrica, algunes associacions exteriors clau, com ara la Unió Europea, encara s'estimen més dur a terme el seu diàleg estratègic amb els estats africans a nivell continental. Atesa la dependència actual que els instruments subregionals tenen dels fons exteriors i la dificultat d'aconseguir el consens en les qüestions relacionades amb les armes petites i lleugeres en la Unió Africana, la recerca d'una via per millorar la col·laboració entre els instruments subregionals i les associacions exteriors serà crucial per garantir-ne la implantació.

Control d'armes convencionals i mesures per fomentar la confiança i la seguretat a Europa

El 2012 van prosseguir les dificultats per acordar un progrés més gran en el control de les armes convencionals a Europa que ja es van denunciar el 2011. No obstant això, a finals del 2012 Ucraïna, la següent presidència de l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa (OSCE) per al 2013, va iniciar un procés que podria proporcionar un marc futur per abordar d'una

manera nova el control de les armes convencionals.

En el Consell Ministerial de l'OSCE de desembre del 2012, els ministres d'Exteriors van acceptar de posar en marxa un procés anomenat 'Hèlsinki+40', un dels objectius del qual és desenvolupar mesures pràctiques per implantar el compromís que estableix la Declaració Commemorativa d'Astana del 2010 per superar l'estancament en el control d'armes convencionals a Europa i obrir la porta a les negociacions sobre un nou acord. Les mesures haurien d'estar detallades el 2015, quatre dècades després de la firma de l'Acta Final d'Hèlsinki.

Mesures per fomentar la confiança i la seguretat a Àsia i Amèrica

Àsia és una regió amb un nombre important de tensions bilaterals i subregionals, de conflictes no resolts que periòdicament desemboquen en incidents mortals i de disputes sobre fronteres terrestres i marítimes. Tanmateix, tot i que diverses iniciatives asiàtiques inclouen aquest tipus de mesures com a part del seu programa, no existeix un mandat sòlid o una estructura institucional que avaluï aquestes mesures al continent.

A diferència d'Àsia, els conflictes fronterers al continent americà no han donat lloc a tensions que hagin requerit una resposta militar. La regió no afronta grans amenaces militars exteriors i en les dues últimes dècades ha desenvolupat una sèrie de mesures per fomentar la confiança i la seguretat tant a nivell regional com subregional. Així, per exemple, els membres de la Unió de Nacions Sud-Americanas (UNASUR) van continuar implantant mesures acordades el 2011 i elaborant-ne de noves per fomentar la confiança i la seguretat. ●

10. CONTROL DEL COMERÇ D'ARMES I DEL MATERIAL DE DOBLE ÚS

Els governs cada vegada són més conscients que el control dels fluxos d'armes convencionals i productes que es poden utilitzar amb finalitats civils i militars —productes de doble ús— és un procés complex que comporta la regulació de les exportacions i activitats associades com ara la intermediació, el trànsit, el transbord i el finançament. Aquesta complexitat requereix l'esforç i la cooperació de països arreu del món. Per això els estats participen en diversos mecanismes multilaterals i creen o adapten contínuament instruments per abordar aquests desafiaments.

Les negociacions relatives a un tractat sobre el comerç d'armes

La Conferència de les Nacions Unides relativa al Tractat sobre Comerç d'Armes (TCA) de juliol del 2012 no va assolir un acord sobre la redacció del tractat. Diversos estats, en particular Rússia i els Estats Units, van demanar més temps perquè els membres de l'ONU debatessin aquestes qüestions.

Dos temes van demostrar ser especialment delicats per als negociadors del TCA el 2012: assolir un compromís acceptable sobre com incorporar el respecte per les obligacions en virtut del dret internacional humanitari i les normes internacionals de drets humans al costat de les prerrogatives dels estats en matèria de seguretat per a les transferències d'armes, així com la definició de l'abast dels productes que s'han de sotmetre a controls de transferència.

En la conferència final sobre el TCA, que es va celebrar el març del 2013, es va donar als estats membres de l'ONU una última oportunitat per aconseguir un consens sobre un tractat internacional que estableixi les 'normes internacionals comunes més rigoroses possibles per a la transferència d'armes convencionals'.

EMBARGAMENTS MULTILATERALS D'ARMES EN VIGOR, 2012

Nacions Unides (13 embargaments)

- Al-Qaeda i individus i entitats associats • Corea del Nord • Costa d'Ivori • Eritrea • Iraq (FNG) • Iran • Líban (FNG) • Libèria (FNG) • Líbia (FNG) • República Democràtica del Congo (FNG) • Somàlia • Sudan (Darfur) • Talibans

Unió Europea (19 embargaments)

Aplicacions d'embargaments de l'ONU (9):

- Al-Qaeda, els talibans i individus i entitats associats • Costa d'Ivori • Eritrea • Iraq (FNG) • Líban (FNG) • Libèria (FNG) • Líbia (FNG) • República Democràtica del Congo (FNG) • Somàlia (FNG)

Adaptacions d'embargaments de l'ONU (3):

- Corea del Nord • Iran • Sudan

Embargaments sense equivalent a l'ONU (7):

- Bielorússia • Guinea • Myanmar • Síria • Sudan del Sud • Xina • Zimbabwe

CEDEAO (1 embargament)

- Guinea

Lliga Àrab (1 embargament)

- Síria

FNG = forces no governamentals.

Embargaments d'armes, sancions financeres i altres mesures restrictives

Durant el 2012, hi havia en vigor 13 embargaments d'armes de l'ONU, 19 de la Unió Europea i 1 de la Lliga d'Estats Àrabs. El 2012 no es va imposar ni es va aixecar cap embargament d'armes nou i el Consell de Seguretat de l'ONU no va acordar cap embargament d'armes contra Síria.

S'han utilitzat altres mesures restrictives per evitar la proliferació d'armes nuclears, biològiques i químiques, així com de sistemes de míssils per al seu llançament. Entre aquestes mesures figuren restriccions sobre el comerç, sancions financeres i restriccions al desplaçament. Les restriccions sobre el comerç poden ser generals o centrades en béns determinats.

Les sancions financeres poden incloure, per exemple, la congelació de fons o recursos econòmics, la prohibició de transaccions financeres o l'exigència de l'aprovació prèvia abans d'efectuar les transaccions esmentades, i les restriccions a la concessió de crèdits a l'exportació o de fons d'inversió. Entre els exemples de restriccions al desplaçament figuren les prohibicions de vol i les restriccions a l'admissió de persones concretes.

El 2012 els estats que exerceixen un paper fonamental en la gestió del sistema financer internacional van assolir un important acord sobre l'aplicació de sancions financeres per afavorir la no-prolifерació. A més, es van adoptar mesures noves i més àmplies per tractar de propiciar un canvi en la política nuclear nacional iraniana.

Règims de control de les exportacions

Quatre règims per al control de les exportacions de caràcter informal i basats en el consens —el Grup Austràlia, el Règim de Control de la Tecnologia de Missils, el Grup de Subministradors Nuclears i l'Acord de Wassenaar sobre control de les exportacions d'armes convencionals i articles i tecnologies de doble ús— reforcen dins dels seus camps específics la cooperació en el control del comerç.

Al llarg del 2012 una tendència comuna en tots aquests règims van ser els esforços per ampliar l'abast de les discussions i les directrius sobre les activitats i els productes que s'han de sotmetre a controls, en particular pel que fa a la intermediació, el trànsit, el transbord, les transferències intangibles de tecnologia i el finançament de la proliferació. Tot i que els controls a l'exportació continuen sent el principi bàsic que segueixen aquests règims, les activitats comercials associades són cada vegada més un objectiu dels esforços de control.

Evolució del control de l'exportació a la Unió Europea

Durant el 2012 la revisió en curs de la Posició Comuna de la UE per la qual es defineixen les normes comunes que regeixen el control de les exportacions de tecnologia i equips militars no va donar lloc a grans avenços en relació amb les normes d'abast comunitari per al control de les exportacions d'armes, la intermediació, el transbord i el trànsit. Tanmateix, els estats membres de la UE van implantar una nova regulació que regeix el comerç intracomunitari de material de defensa.

La gamma de productes de doble ús sotmesos al control es va ampliar de conformitat amb els acords en els règims multilaterals de control, encara que amb una demora notable a causa del nou requisit de participació del Parlament Europeu. Els esforços del Parlament per ampliar la cobertura dels controls de la UE sobre els articles de doble ús perquè s'hi incloguin les transferències de tecnologia de vigilància van formar part d'una sèrie d'iniciatives en aquest àmbit arran dels esdeveniments de la Primavera Àrab el 2011 i 2012. Així, doncs, el Parlament està emergint com un nou interlocutor a l'hora de configurar els controls sobre el comerç de productes de doble ús a la UE. ●

ANNEXOS

Acords de control d'armes i desarmament en vigor, 1 de gener del 2013

- 1925 Protocol per a la Prohibició de l'Ús en la Guerra de Gasos Asfíxiants, Tòxics o d'Altres, i dels Mètodes Bacteriològics amb Finalitats Bèl·liques (Protocol de Ginebra del 1925)
- 1948 Convenció sobre la Prevenció i la Sanció del Delicte de Genocidi (Convenció sobre el Genocidi)
- 1949 Convenció de Ginebra (IV) sobre la Protecció dels Civils en Temps de Guerra; i Protocols I i II del 1977 Relatius a la Protecció de les Víctimes de Conflictes Armats Internacionals i No Internacionals
- 1959 Tractat Antàrtic
- 1963 Tractat de Prohibició d'Assaigs Nuclears a l'Atmosfera, l'Espai Exterior i el Fons Marí (Tractat de Prohibició Parcial d'Assaigs Nuclears, TPPAN)
- 1967 Tractat sobre els Principis que han de Regir les Activitats dels Estats en l'Exploració i la Utilització de l'Espai Ultraterrestre, Inclosa la Lluna i Altres Cossos Celestes (Tractat de l'Espai Ultraterrestre)
- 1967 Tractat de Proscripció de les Armes Nuclears a l'Amèrica Llatina i el Carib (Tractat de Tlatelolco)
- 1968 Tractat de No-Proliferació d'Armes Nuclears (Tractat de No-Proliferació, TNP)
- 1971 Tractat per a la Prohibició de l'Emplaçament d'Armes Nuclears i Altres Armes de Destrucció Massiva als Fons Marins i Oceànics i al seu Subsòl (Tractat sobre els Fons Marins)
- 1972 Convenció sobre la Prohibició del Desenvolupament, la Producció i l'Emmagatzematge d'Armes Bacteriològiques (Biològiques) i Tòxiques i sobre la seva Destrucció (Convenció sobre Armes Biològiques i Tòxiques, CABT)
- 1974 Tractat sobre la Limitació d'Assaigs Nuclears Subterranis (Tractat sobre la Limitació dels Assaigs Nuclears, TLAN)
- 1976 Tractat sobre les Explosions Nuclears Subterrànies amb Finalitats Pacífiques (Tractat sobre Explosions Nuclears Pacífiques, TENP)
- 1977 Convenció sobre la Prohibició d'Utilitzar Tècniques de Modificació Ambiental amb Finalitats Militars o Hostils (Convenció ENMOD)
- 1980 Convenció sobre la Protecció Física dels Materials Nuclears
- 1981 Convenció sobre Prohibicions o Restriccions de l'Ús de Certes Armes Convencionals que puguin considerar-se Excessivament Nocives o d'Efectes Indiscriminats (Convenció CAC, o Convenció sobre «Armes Inhumanes»)
- 1985 Tractat de la Zona Lliure Nuclear del Pacífic Sud (Tractat de Rarotonga)
- 1987 Tractat sobre l'Eliminació de Missils de Curt i Mitjà Abast (Tractat INF)
- 1990 Tractat sobre les Forces Armades Convencionals a Europa (Tractat FCE)
- 1992 Tractat dels Cels Oberts
- 1993 Convenció sobre la Prohibició del Desenvolupament, la Producció, l'Emmagatzematge i l'Ús d'Armes Químiques i sobre la seva Destrucció (Convenció sobre Armes Químiques, CAQ)
- 1995 Tractat de la Zona Lliure d'Armes Nuclears del Sud-Est Asiàtic (Tractat de Bangkok)
- 1996 Tractat sobre una Zona Lliure d'Armes Nuclears a l'Àfrica (Tractat de Pelindaba)
- 1996 Acord sobre el Control Subregional d'Armament (Acord de Florència)
- 1997 Convenció Interamericana contra la Fabricació i el Tràfic Il·lícits d'Armes de Foc, Municions, Explosius i Altres Materials Relacionats

CRONOLOGIA 2012, EPISODIS

PRINCIPALS

- 1 gen. L'Organització de l'Energia Atòmica de l'Iran anuncia que l'Iran ha fabricat una barra de combustible nuclear.
- 10 feb. El Sudan i el Sudan del Sud firmen un memoràndum d'entesa de no-agressió i cooperació.
- 22 mar. El president malià Amadou Toumani Touré és enderrocat en un cop d'estat.
- 12 abr. Un cop d'estat militar destitueix el govern civil de Guinea Bissau.
- 1 mai. L'Afganistan i els Estats Units firmen un acord d'associació estratègica sobre la seva relació posterior al 2014.
- 22 jun. Les forces sirianes fan caure un avió de combat F-4 turc.
- 2 jul. Comença la Conferència de les Nacions Unides relativa al Tractat sobre el Comerç d'Armes del 2012.
- 2 ago. Kofi Annan renuncia al seu càrrec d'enviat especial conjunt de l'ONU-Lliga Àrab per a Síria i és substituït per Lakhdar Brahimi.
- 11 set. El Japó anuncia que ha comprat tres de les illes Senkaku (Diaoyu) en disputa al mar de la Xina Meridional.
- 10 oct. Un avió de passatgers siria és interceptat i obligat a aterrar a l'aeroport d'Ankara.
- 29 nov. L'Assemblea General de l'ONU aprova una resolució que garanteix a Palestina la condició d'estat no membre a l'ONU.
- 12 des. Corea del Nord llança amb èxit un coet Unha 3.

- 1997 Convenció sobre la Prohibició d'Ús, Emmagatzematge, Fabricació i Transferència de Mines Terrestres Antipersona i sobre la seva Destrucció (Convenció MAP)
- 1999 Convenció Interamericana sobre Transparència en les Adquisicions d'Armes Convencionals
- 2006 Convenció de la CEDEAO sobre Armes Petites i Armes Lleugeres, Municions i Altres Materials Relacionats

- 2006 Tractat per a l'Establiment d'una Zona Lliure d'Armes Nuclears a l'Àsia Central (Tractat de Semipalatinsk)
- 2008 Convenció sobre les Bombes de Dispersió
- 2010 Tractat sobre les Mesures per a la Ulterior Reducció i Limitació de les Armes Ofensives Estratègiques (Nou START)
- 2011 Document de Viena del 2011 sobre Mesures per Fomentar la Confiança i la Seguretat

Acords que no estaven en vigor, 1 de gener del 2013

- 1996 Tractat per a la Prohibició Completa dels Assaigs Nuclears (TPCAN)
- 1999 Acord sobre l'Adaptació del Tractat FCE
- 2010 Convenció de l'Àfrica Central per al Control de les Armes Petites i les Armes Lleugeres, les Municions i Totes les Parts i els Components que es Poden Utilitzar per a la seva Fabricació, Reparació i Muntatge (Convenció de Kinshasa)

Organismes de cooperació en matèria de seguretat

Entre els canvis més destacats del 2012 figuren la integració de Mongòlia com a estat participant en l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa (OSCE) i la suspensió de la participació de Guinea Bissau en la Unió Africana (UA).

Mèxic es va incorporar al Grup de Subministradors Nuclears i l'Acord de Wassenaar, i Bielorrússia es va unir al Comitè Zangger. No es va incorporar cap estat als altres règims estratègics de control del comerç (el Grup Austràlia i el Règim de Control de la Tecnologia de Míssils).●

INSTRUCCIONS PER FER COMANDES DEL SIPRI YEARBOOK 2013

SIPRI Yearbook 2013: Armaments, Disarmament and International Security

Publicat en paper i en versió electrònica per Oxford University Press

ISBN 978-0-19-965058-3, edició rústica, xxii+574 pàg., 100£/185\$

OXFORD
UNIVERSITY PRESS

Per a més detalls, visiteu www.sipriyearbook.org

TRADUCCIONS

El *SIPRI Yearbook 2013* es traduirà al:

- àrab pel Centre d'Estudis per a la Unitat Àrab (CAUS), Beirut
www.caus.org.lb
- xinès per l'Associació Xinesa de Control d'Armes i Desarmament (CACDA), Pequín
www.cacda.org.cn
- rus per l'Institut d'Economia Mundial i Relacions Internacionals (IMEMO), Moscou
www.imemo.ru
- ucraïnès pel Centre Razumkov (Centre Ucraïnès d'Estudis Econòmics i Polítics, UCEPS),
Kiev
www.razumkov.org.ua

Aquestes traduccions estan finançades pel Departament Federal de Defensa, Protecció Civil i Esports de Suïssa. Per a més detalls, poseu-vos en contacte amb les entitats editorials.

STOCKHOLM INTERNATIONAL PEACE RESEARCH INSTITUTE

Signalistgatan 9
SE-169 70 Solna, Sweden
Telephone: +46 8 655 97 00
Fax: +46 8 655 97 33
Email: sipri@sipri.org
Internet: www.sipri.org

FUNDIPAU (FUNDACIÓ PER LA PAU)

FundiPau (Fundació per la Pau) és una ONG nascuda el 1983 i que treballa per un món en pau. A través d'una opinió pública cada cop més informada i activa, impulsa tots aquells canvis culturals i estructurals que facin possible l'eradicació de la violència com a forma de relació entre persones i pobles.

El nostre compromís amb la pau ens porta a desenvolupar activitats d'educació, de sensibilització i de mobilització social per la pau i el desarmament així com la implicació en la resolució no violenta de conflictes, tant dels propers, com dels més llunyans.

Des de FundiPau estem convençuts que la traducció al català d'aquesta versió resumida del *SIPRI Yearbook 2013*, un material de referència en l'àmbit de la seguretat i el desarmament, ens proporcionarà un instrument cabdal per a la divulgació i sensibilització a favor de la cultura de pau a casa nostra.

Publicacions recents de FundiPau sobre desarmament

Catàstrofe Humanitària

ICAN

Traducció al català a cura de FundiPau

Barcelona 2013

Análisis de las exportaciones españolas de material de defensa y doble uso 2012

FundiPau et al.

Madrid / Barcelona 2013

Edició catalana a cura de:

FundiPau (Fundació per la Pau)
c/ Casp, 31, 2n la A - 08010 Barcelona
Tel.: +34 93 302 5129
info@fundipau.org
www.fundipau.org

Amb el suport de:

Ajuntament
de Barcelona

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

 Generalitat
de Catalunya

SIPRI YEARBOOK 2013

Armaments, Disarmament and International Security

L'anuari del SIPRI és un compendi de dades i anàlisis en els àmbits de:

- Seguretat i conflictes.
- Despesa militar i armament.
- No-prolifерació, control d'armes i desarmament.

Aquest quadern resumeix la 44a edició de l'anuari del SIPRI, que parla de l'evolució durant el 2012 en els àmbits següents:

- *Els conflictes armats*, amb estudis sobre el conflicte després de la Primavera Àrab i la fràgil pau a l'est i el sud-est asiàtic.
- *Les operacions de pau i la gestió dels conflictes*, amb explicacions de les noves operacions a Síria, el Sahel i Guinea Bissau.
- *La despesa militar*, amb atenció al debat sobre el pressupost dels Estats Units i a la despesa en matèria de seguretat en el context de la delinqüència violenta a l'Amèrica Central.
- *La fabricació d'armes i la indústria de serveis militars*, amb les empreses del Top 100 del SIPRI i un article sobre ciberseguretat.
- *Les transferències internacionals d'armes*, amb especial atenció a l'evolució de l'oferta i la demanda i amb un estudi sobre els subministraments d'armes a Síria.
- *Les potències nuclears mundials*, amb atenció als estocs i la fabricació de materials fissils.
- *El control d'armes nuclears i la no-prolifерació*, amb una anàlisi de les armes nuclears no estratègiques de l'OTAN i les iniciatives per combatre el terrorisme nuclear.
- *La reducció de les amenaces contra la seguretat que representen els materials químics i biològics*, amb especial atenció a la supervisió de la recerca de doble ús en les ciències de la vida.
- *El control d'armes convencionals i les mesures militars per fomentar la confiança*, amb estudis sobre el control de les armes petites a l'Àfrica i de les mesures destinades a fomentar la confiança i la seguretat a Àsia i Amèrica.
- *El control del comerç d'armes i del material de doble ús*, amb explicacions de les negociacions dels tractats sobre comerç d'armes, les sancions i l'evolució en els règims multilaterals de control de les exportacions.

També s'inclouen amplis annexos sobre els acords de control d'armes i desarmament, els organismes internacionals de cooperació en matèria de seguretat i els fets ocorreguts durant el 2012.